Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 108
van **KRISTOF SLAGMULDER**
datum: 3 november 2020

WOUTER BEKE
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Secundair onderwijs - Structurele aanpak problematische spijbelaars

Ter bestrijding van de problematiek van hardnekkige spijbelaars is een structurele aanpak nodig die bestaat uit een consequente opvolging en nauwgezette begeleiding door de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) in samenspraak met de desbetreffende scholen en eventuele nodige derden, alsook repressieve middelen voor de hardleersen onder hen. Deze laatstgenoemde categorie aan straffende maatregelen is des te meer opportuun voor jongeren die, ook al zijn er mogelijke onderliggende problemen, toch ook en vooral thuisblijven en dus verzuimen aan de leerplicht omdat ze gewoon niet naar school willen/schoolmoe zijn en daar halsstarrig in blijven volharden.

Dat minister Weyts ook wil inzetten op repressieve middelen blijkt ook uit de officiële communicatie van zijn partij: "De strijd tegen spijbelen heeft maar kans op slagen als er ook een mogelijke financiële sanctie aan het spijbelen is verbonden. Zo responsabiliseren we ook de ouders. Want hardnekkig spijbelen van jonge kinderen hangt dikwijls samen met een gebrek aan plichtsbesef bij de ouders."[1] De minister liet deze houding ook uitschijnen in eerdere parlementaire debatten, zoals bij een actuele vraag van collega Roosmarijn Beckers,[2] en nieuwsberichten. In deze context noemde de minister dan ook spijbelen een rood licht: "Een rood licht is altijd een rood licht en spijbelen is altijd spijbelen. Het mag niet."[3]

In een eerdere schriftelijke vraag[4] peilde ik bij de minister ook naar dergelijke maatregelen, waar hij onder andere de mogelijkheid van het terugvorderen van de schooltoeslag aanhaalde; op vandaag wordt de schooltoeslag teruggevorderd wanneer een leerling twee opeenvolgende schooljaren dertig of meer halve dagen problematisch afwezig was. De huidige schooltoeslag verving vanaf schooljaar 2019-2020 de schooltoelage die tot daarvoor betaald werd door het Vlaamse Ministerie van Onderwijs, aangezien deze vanaf nu kadert als mechanisme binnen het groeipakket.

1. Hoeveel van deze terugvorderingen van de schooltoelage vonden er plaats in de afgelopen vijf schooljaren? Graag had ik de absolute aantallen alsook de relatieve ten opzichte van het aantal problematische spijbelaars.
2. Worden de teruggevorderde bedragen telkens ook effectief verkregen of zien we dat veel leerlingen/hun ouders deze terugvordering negeren of aanvechten? Wat is daarbij het percentage aan niet-geslaagde terugvorderingen? Welke procedure wordt dan in zo'n gevallen gevolgd?
3. Twee opeenvolgende schooljaren dertig of meer halve dagen problematisch afwezig zijn als voorwaardetermijn voor een terugvordering is best lang te noemen. Dit

betekent namelijk dat leerlingen die een jaar structureel problematisch afwezig zijn eigenlijk voor wat betreft hun studietoelage ongemoeid worden gelaten. Dit heeft tot gevolg dat een leerling die in de derde graad secundair onderwijs zit en binnen afzienbare tijd achttien wordt, eigenlijk amper hoeft te vrezen voor een dergelijke terugvordering. Zeker indien de leerling al in het zesde jaar zit, is de huidige termijn eigenlijk weinig nuttig als pressiemiddel.

a) Moet dus deze termijn niet verkort worden in de mate dat:

   i. in ofwel al na één jaar 30 of meer halve dagen problematisch afwezig zijn de studietoelage teruggevorderd wordt;

   ii. ofwel, als alternatief voor optie a), een terugvordering van de helft van de toelage al na in één jaar 30 of meer halve dagen problematische afwezigheden teruggevorderd wordt en de tweede helft indien de leerling in het jaar erna nog eens 30 of meer halve dagen problematisch afwezig is?

b) Hoe evalueert de minister deze mogelijke scenario's?

4. In de genoemde eerdere schriftelijke vraag alsook in de schoot van de bespreking van het regeerakkoord en de beleidsnota verklaarde minister Weyts dat hij zal werken aan één geïntegreerd anti-spijbelplan. In dit actieplan zou ook aandacht zijn voor specifieke doelgroepen waar de spijbelgraad hoger ligt, zoals OKAN, dbso en buso.

   Wat is momenteel de stand van zaken van dit plan en wat is de timing voor het opleveren en publiceren ervan?

[1] https://www.n-va.be/standpunten/spijbelen

[2] Actuele vraag nr. 46 (2019-2020), verslag: https://www.vlaamsparlement.be/plenaire-vergaderingen/1332734/verslag/1337984

[3] "'Spijbelen is als een rood licht negeren: het mag niet'", *De Standaard*, 17 oktober 2019: https://www.standaard.be/cnt/dmf20191016_04667220

[4] Schriftelijke vraag nr. 738 van 3 augustus 2020 aan minister Weyts

---

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Ben Weyts (), Wouter Beke ()

WOUTER BEKE
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD
op vraag nr. 108 van 3 november 2020
van **KRISTOF SLAGMULDER**

Een gecoördineerd antwoord zal gegeven worden door de heer Ben Weyts, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand.